

Kvalitetsstandard for hjælp og støtte i botilbud

2. december 2015
Center for Handicap og Psykiatri
Torvegade 15
4200 Slagelse

Indhold

1. INDLEDNING	3
2. LOVGRUNDLAG	3
2.1. FORMÅLET MED HJÆLPEN OG STØTTEN	3
3. VÆRDIGRUNDLAG OG PRINCIPPER	4
4. HVEM KAN FÅ HJÆLP OG STØTTE OG HVORDAN?.....	4
5. SAGSBEHANDLING.....	5
5. 1. FORLØBET I SAGSBEHANDLINGEN	5
6. HVILKEN HJÆLP OG HVILKE AKTIVITETER INDGÅR I STØTTEN?	6
7. PROCEDURE VED VISITATION TIL BOTILBUD	6
8. KOMMUNENS BOTILBUD	7
8.1. MIDLERTIDIGE BOTILBUD.....	7
8.2. LÆNGEREVARENDEBOTILBUD	8
9. HVOR KOMMER DU TIL AT BO?.....	10
10. LEDSAGELSE I BOTILBUD	10
11. RETTIGHEDER OG PLIGTER	10
12. HVIS DU VIL KLAGE	11
13. OPFØLGNING OG TILSYN.....	11

1. Indledning

Voksne borgere med betydeligt nedsatte fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser og/eller særlige sociale problemer kan midlertidigt eller længerevarende have brug for hjælp og støtte i et botilbud. Det kan for eksempel være, at borgeren har brug for omfattende hjælp i form af personlig pleje, omsorg og socialpædagogisk eller behandlingsmæssig støtte, og hvor behovet for hjælpen og støtten er så omfattende, at den skal ydes i botilbud.

Kvalitetsstandarden indeholder oplysninger om Slagelse Kommunes serviceniveau indenfor botilbudsområdet. Kvalitetsstandarden er et redskab til at skabe sammenhæng mellem de politiske mål og det godkendte budget. Den beskriver således det kommunale serviceniveau og de ydelser, som borgere med særlige behov i Slagelse Kommune kan modtage i botilbud. Hjælp og støtte til den enkelte borger vil altid blive tildelt ud fra en konkret individuel vurdering.

Kvalitetsstandarden for hjælp og støtte i botilbud beskriver et serviceniveau, hvor der er sammenhæng mellem sagsbehandling, bevilling og udførelse af hjælp og støtte.

Kvalitetsstandarden suppleres af et ydelseskatalog over de sociale virksomheders konkrete ydelser. Ydelseskataloget og kvalitetsstandarden revideres en gang årligt.

Nærværende kvalitetsstandard er gældende fra 1. januar 2016

2. Lovgrundlag

Serviceoven angiver, hvad formålet med hjælpen og støtten er, og hvilken støtte, der kan gives. Hjælp og støtte i botilbud gives til voksne borgere, som midlertidigt eller længerevarende på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og/eller med særlige sociale problemer ikke kan klare sig selv i egen bolig.

Hjælp og støtte ydes i botilbud efter servicelovens §§ 83 og 85.

2.1. Formålet med hjælpen og støtten

Formålet er bl.a. at tilbyde borgeren hjælp, støtte og omsorg i boligen med henblik på, at kunne udvikle sine færdigheder, så vedkommende kan leve et liv på egne præmisser. Hjælpen og støtten tilrettelægges ud fra borgerens behov og forudsætninger, og i samarbejde med borgeren. Den kan bestå af oplæring, udvikling af sociale funktioner og fysisk genoptræning og vedligeholdelse af færdigheder. Støtten gives, så borgeren bliver i stand til at leve et så selvstændigt liv som muligt og får styrket sine muligheder for aktivt at kunne deltage i samfundslivet. Der kan f.eks. være tale om:

- Udvikling og vedligeholdelse af færdigheder
- Fysisk genoptræning og socialpædagogisk støtte, således at borgeren efter en periode kan vende tilbage til egen bolig, evt. med støtte efter den sociale lovgivning
- Socialpædagogisk støtte som led i et afklaringsforløb, hvorefter borgeren måske tilbydes et længerevarende botilbud

- Hjælp og støtte til at indgå i sociale sammenhænge samt hjælp og støtte til aktiviteter og deltagelse i aktiviteter eller til f.eks. at klare hverdagens gøremål
- Personlig og praktisk hjælp.

En grundlæggende forudsætning for støtten er, at den tilrettelægges med respekt for borgerens integritet og værdighed. Støtten skal hjælpe borgeren til at udvikle sig mest muligt.

3. Værdigrundlag og principper

De nævnte formål med støtten understøttes af Slagelse Kommunes værdigrundlag og principper.

Slagelse Kommune har en målsætning om størst mulig livskvalitet for den enkelte. Borgerne skal uanset alder og særligt behov tilbydes et værdigt og aktivt liv. Det betyder, at den hjælp, borgeren kan få, skal kunne forbedre borgerens livskvalitet. Livskvalitet handler om respekt, uafhængighed, selvbestemmelse og værdighed.

Det er borgerens rådgiver, der vurderer behovet for hjælp ud fra hvilket behov borgeren har for compensation på baggrund af sin funktionsnedsættelse. Hvad er det borgeren selv kan, og hvad har borgeren behov for hjælp til. Vurderingen foregår i dialog med borgeren, og den tager udgangspunkt i de kompetencer borgeren har, og måtte have brug for at udvikle eller bevare.

Det betyder, at vurderingen ikke alene tager udgangspunkt i diagnoser, men i borgerens aktuelle situation og støttebehov. Den hjælp borgeren tilbydes, står i forhold til de kvaliteter og ressourcer vedkommende har, og aldrig kun ud fra det borgeren måske ikke selv kan.

Hjælpen tilrettelægges således, at borgeren får størst mulig medindflydelse. Der er fokus på borgerens eget engagement, på samarbejdet mellem borger og rådgiver, og på den forbedring, som den enkelte borger selv er med til at definere som formålet med hjælpen.

Hjælpen gives ud fra princippet om "mindre myndighed, mere myndiggørelse". Det betyder i praksis, at den hjælp borgeren tilbydes, hverken skal være for lidt eller for meget.

Hjælpen i dagligdagen gives på baggrund af samtykke fra borgeren, og det kan kun komme på tale at tilsidesætte samtykket, hvis borgeren er til fare for sig selv eller andre.

4. Hvem kan få hjælp og støtte og hvordan?

Hvis borgeren vurderes til at have moderate eller svære begrænsninger i sit funktionsniveau, og behovet for støtte er af et omfang, som skal gives døgnet rundt, og det tillige vurderes, at støtten ikke kan gives andre steder, kan borgeren få tilbudt støtten i et botilbud.

I Slagelse Kommune er det funktionsudredningsmetoden (FUR), der danner grundlaget for, hvilken hjælp og støtte borgeren kan tilbydes.

På baggrund af funktionsudredningen bliver borgeren vurderet til et af fire serviceniveauer.

I nedenstående skema er en oversigt over Slagelse Kommunes fire serviceniveauer:

Funktions-/serviceniveau		Bevilling
1. Let begrænset		1-2 ydelser
2. Let – moderat begrænset		Maks. 3 ydelser
3. Moderat begrænset		Maks. 5 ydelser
4. Svært begrænset		Mere end 5 ydelser

Som det fremgår af oversigten, er det kun på serviceniveau 3 og 4, der gives tilbud om hjælp og støtte i et botilbud.

Det skal præciseres, at der altid er tale om en konkret og individuel vurdering af borgerens støttebehov.

5. Sagsbehandling

Har borgeren brug for hjælp og støtte, kan vedkommende enten henvende sig til den rådgiver i kommunen, som vedkommende allerede har kontakt til, eller borgeren kan henvende sig direkte til Center for Handicap og Psykiatri i Slagelse Kommune:

*Center for Handicap og Psykiatri
Torvegade 15
4200 Slagelse
Telefon: 58 57 36 00
E-mail: handicapvoksen@slagelse.dk*

5. 1. Forløbet i sagsbehandlingen

Når borgeren henvender sig til Center for Handicap og Psykiatri, bliver henvendelsen registreret, og der sker en første behandling af vedkommendes sag. Borgeren får efter senest 10 hverdage en kvittering på, at borgerens henvendelse/ansøgning er modtaget. Af kvitteringen vil det fremgå, hvornår sagen forventes behandlet, og borgeren bliver indkaldt til et møde med en rådgiver.

Ved mødet vil rådgiveren i samarbejde med borgeren og borgerens evt. personlige støttepersoner i første omgang give råd og vejledning, samt orientere om proceduren for den videre sagsbehandling, herunder udredningen af borgerens funktionsniveau.

Borgeren skal give samtykke til, at rådgiveren kan indhente alle relevante oplysninger i forbindelse med sagsbehandlingen. Det gøres ved, at borgeren eller dennes værge underskriver en samtykkeerklæring. Borgeren skal være opmærksom på, at man har pligt til at oplyse om alle forhold, der er relevante for udredningen.

Udredningen viser hvad borgeren selv kan, og hvad vedkommende har behov for støtte til.

Når udredningen er afsluttet, modtager borgeren en skriftlig afgørelse. Hvis borgeren er berettiget til at modtage støtten i et botilbud, vil det fremgå af afgørelsen. Det vil tillige fremgå, hvad formålet med indsatsen er, og hvilken støtte vedkommende får tilbudt i botilbuddet. Borgeren vil få tilbudt en individuel handleplan, som klargør formålet med hjælpen og støtten, og som gør det muligt for vedkommende og dennes rådgiver at følge op på, om borgeren får tilbudt den rette hjælp.

Det vil løbende blive vurderet, hvorvidt den hjælp og støtte borgeren får tilbudt i botilbuddet, ydes i overensstemmelse med formålet, borgerens behov og eventuelle handleplan.

Hvis borgeren modtager et afslag på sin ansøgning om hjælp og støtte i botilbud, meddeles dette i en skriftlig afgørelse med en begrundelse for afslaget samt en klagevejledning.

6. Hvilken hjælp og hvilke aktiviteter indgår i støtten?

I botilbuddet tilbydes borgeren den hjælp og støtte, som vedkommende er visiteret til på baggrund af udredningen af funktionsniveau.

I samarbejde med borgeren udarbejder botilbuddet en pædagogisk plan, som tager udgangspunkt i vedkommendes individuelle behov, ønsker og formål med opholdet. Støtten gives inden for den ramme af forskellige aktiviteter, som hverdagen i botilbuddet består af.

Nogle ydelser gives individuelt, men borgeren skal være opmærksom på, at hverdagen i et botilbud er bygget op omkring fællesskab og socialt samvær, og nogle ydelser derfor gives kollektivt, altså i samspil med andre beboere.

7. Procedure ved visitation til botilbud

Når det er afklaret, at borgeren skal tilbydes hjælp og støtte i et botilbud, vil borgerens rådgiver orientere vedkommende om mulighederne.

Er der ikke en ledig plads i et botilbud, der passer til borgerens behov, bliver borgeren skrevet på venteliste til et andet egnet kommunalt eller privat botilbud.

Center for Handicap og Psykiatri benytter som udgangspunkt botilbud, som ligger i Slagelse Kommune. Derudover kan der benyttes private botilbud i kommunen eller botilbud beliggende i andre kommuner.

Selv om borgeren står på venteliste til et botilbud, og måske står først i køen, kan man ikke forvente at få et tilbud om den ledige plads som den første, da kommunens prioritering sker på baggrund af en vurdering af den enkeltes behov.

8. Kommunens botilbud

Slagelse Kommune har i de seneste år prioriteret at renovere utidssvarende botilbud og bygge nye og moderne boliger. Det betyder, at langt de fleste botilbud i dag er tidssvarende. Botilbuddene består af midlertidige botilbud drevet efter servicelovens § 107 og længerevarende botilbud drevet efter servicelovens § 108 eller efter almenboliglovens § 105, stk. 2.

8.1. Midlertidige botilbud

Borgeren får tilbudt et midlertidigt ophold i boformer efter servicelovens § 107, hvis vedkommende i en periode har:

- betydeligt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner, pleje, eller i en periode har behov for særlig behandlingsmæssig støtte
- nedsat psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer og har behov for pleje eller behandling, og hvis han/hun på grund af disse vanskeligheder ikke kan klare sig uden støtten.

Det kan være borgeren, som:

- har behov for aflastning, optræning, afprøvning af fremtidige bomuligheder eller udslusning fra sygehus
- i en periode har behov for omfattende hjælp til almindelige daglige funktioner, pleje eller behandlingsmæssig støtte, og behovet ikke kan dækkes på anden vis
- har behov for pleje eller behandling og ikke kan klare sig uden støtte, f.eks. hvis han/hun har et stofmisbrug, adfærdsmæssige problemer eller har en sindslidelse.

Faktaboks

Kommunalbestyrelsen kan tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer, som på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer har behov for det.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde midlertidigt ophold

1) til personer med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller for pleje, eller som i en periode har behov for særlig behandlingsmæssig støtte, og

2) til personer med nedsat psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer, der har behov for pleje eller behandling, og som på grund af disse vanskeligheder ikke kan klare sig uden støtte.”

Lov om Social Service § 107, 2014

De boformer, hvor det tilbydes midlertidigt ophold, er ikke omfattet af lejelovgivningen. Det betyder, at borgeren ikke har en lejekontrakt, og at vedkommende kun kan bo i botilbuddet så længe, denne har behov for hjælp og støtte eller er afklaret i forhold til fremtidig boform så som eget hjem eller et længerevarende tilbud.

Borgeren skal betale boligudgifter, el, vand og varme mv., hvis borgeren ikke opretholder egen bolig. Denne betaling er indtægtsafhængig.

Borgeren betaler ikke boligudgifter, el, vand og varme mv., hvis formålet med tilbuddet er akut eller aflastning, og vedkommende samtidig opretholder egen bolig under opholdet.

Borgerne betaler personlige udgifter til kost, rengøring, transport i tilbuddets biler mv., hvis vedkommende vælger at modtage disse ydelser. Dog betales der ikke for rengøring, hvis ydelsen er en del af den socialpædagogiske støtte, der ydes i opnåelsen af formålet i borgerens handleplan.

8.2. Længerevarende botilbud

Borgeren kan få et varigt botilbud, der er egnet til længerevarende ophold, når vedkommende har en betydelig og varigt nedsat fysisk og psykisk funktionsevne og har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, som vedkommende ikke kan få dækket på anden vis. Det kan f.eks. være, hvis borgeren har multiple funktionsnedsættelser, sindslidelser, autisme som diagnose, har fået en dom til anbringelse, eller hvis borgeren er så forpint af en sindslidelse, at vedkommende har brug for omfattende støtte i dagligdagen.

Når det vurderes, at borgeren har behov for varig hjælp og støtte i et botilbud, kan vedkommende enten få tilbudt et længerevarende botilbud drevet efter servicelovens (SEL) § 108 eller efter almenboliglovens (ABL) § 105 stk. 2, alt afhængig af borgerens behov for støtte.

Der er en række forskelle mellem de to typer af boliger i forhold til lejerettigheder og boligstandard. Den støtte, borgeren modtager i boligerne, er den samme, og den ydes på baggrund af en konkret og individuel vurdering.

Fælles for de to boligtyper er:

- at borgeren har ret til selv at bestemme bolig efter fritvalgs-ordningen via Tilbudsportalen. Det betyder, at hvis borgeren ønsker at ægtefælle, samlever eller registreret partner skal flytte med, skal kommunen stille en bolig til to personer til rådighed.
- at borgeren skal betale husleje, el og varme, og de personlige ydelser, som vedkommende vælger at modtage, som en del af den støtte vedkommende modtager i boligen, f.eks. mad, rengøring, tøjvask, transport i tilbuddets biler mv.

Forskellene på de to boligtyper er:

- at borgeren i en almen bolig (§ 105, stk. 2) har almindelige lejerettigheder. Borgeren skal underskrive en lejekontrakt, der forpligter både udlejer og borgeren som lejer. Lejekontrakten indeholder alt om boligens faciliteter, fastsættelse af husleje og øvrige udgifter forbundet med boligen. Den indeholder desuden oplysninger om borgerens forpligtigelser til at vedligeholde boligen, om husregler i ejendommen, opsigelsesvarsler mv.
- at borgeren kan søge boligstøtte, hvis boligen er i henhold til ABL § 105, stk.2.
- at borgeren i et botilbud drevet efter SEL § 108 ikke har lejerettigheder i henhold til lejelovgivningen. Men borgeren har krav på at få et boligdokument, der bl.a. skal oplyse om:

- boligbetaling, herunder udgifter til el, vand og varme mv.
- boligens fysiske beliggenhed, faciliteter og areal, herunder hvorvidt noget af arealet deles med andre.
- betaling til fælles antenneanlæg og programmer
- rettigheder i øvrigt (råderet, installationsret, opsigelse og fraflytning samt klageadgang).

I Slagelse kommune er der bygget en del nye længerevarende botilbud. Disse boliger er opført i henhold til ABL § 105, stk. 2, hvorfor borgeren stort set altid vil blive visiteret til en bolig i henhold til ABL § 105, stk. 2, med mindre borgerens behov bedst varetages i et tilbud efter SEL § 108.

De få længerevarende botilbudspladser drevet efter Lov om social service § 108, der er tilbage, forbeholdes domfældte udviklingshæmmede.

Faktaboks

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde ophold i boformer, der er egnet til længerevarende ophold, til personer, som på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for omfattende hjælp til almindelige, daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og som ikke kan få dækket disse behov på anden vis.

Stk. 2. Personer, som modtager tilbud efter stk. 1, og som ønsker at flytte til en anden kommune, har ret til et tilsvarende tilbud i en anden kommune. Det er en forudsætning, at den pågældende opfylder betingelserne for at blive optaget i både fraflytningskommunen og tilflytningskommunen.

Stk. 3. Retten til frit valg efter stk. 2 omfatter ret til, at ens ægtefælle, samlever eller registrerede partner fortsat kan indgå i husstanden. Hvis en person ønsker, at en ægtefælle, samlever eller registreret partner fortsat skal indgå i husstanden, skal det tilbud, der gives efter stk. 1, være egnet til to personer. Hvis den pågældende person med handicap eller sindslidelse, jf. stk. 2, dør, har den efterlevende person ret til at blive boende.

Lov om Social Service § 108, 2014

Faktaboks

Kommunalbestyrelsen drager omsorg for, at der i nødvendigt omfang tilvejebringes almene ældreboliger, der kan udlejes til ældre og personer med handicap, som har særligt behov for sådanne boliger.

Stk. 2. Regionerne eller kommunerne kan overlade til selvejende institutioner og almene boligorganisationer at være byg- og driftsherre af almene ældreboliger, der tilvejebringes med særligt henblik på at betjene personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Stk. 3. Boligerne kan tilvejebringes som almene ældreboliger efter denne lov eller som kommunalt finansierede boliger.

Lov om Almene Boliger § 105, 2013

9. Hvor kommer borgeren til at bo?

Center for Handicap og Psykiatri benytter som udgangspunkt botilbud, som drives af Slagelse Kommune. Derudover kan der benyttes private botilbud i kommunen eller botilbud beliggende i andre kommuner.

Det botilbud, som borgeren flytter ind i, har ansvaret for den støtte vedkommende modtager. Det er også botilbuddet, som har ansvaret for, at indsatsen understøtter og fremmer formålet med støtten.

10. Ledsagelse i botilbud

I botilbuddet får borgeren tilbudt socialpædagogisk ledsagelse som en del af tilbuddets støtte til den enkelte. Den socialpædagogiske ledsagelse omfatter:

- Lægebesøg eller anden nødvendig behandling
- Kontakter til offentlige myndigheder. Indkøb af dagligdags fornødenheder, tøj, fodtøj eller tilsvarende situationer.
- Det enkelte botilbud planlægger i samarbejde med borgerne på botilbuddet anden ledsagelse til forskellige aktiviteter

Tilbuddet om ledsagelse er afhængigt af, om det vurderes, at borgeren ikke selv kan klare ovenstående aktiviteter.

Borgeren skal ikke betale for ledsagerens løn og udgifter. Men vedkommende skal selv afholde egne udgifter til f.eks. transport, entre, mad mv.

11. Rettigheder og pligter

Når borgeren er flyttet ind i et botilbud, har vedkommende en række pligter. Borgeren har pligt til:

- at medvirke aktivt til og efter bedste evne, fremme formålet med den bevilgede indsats.
- at betale de udgifter, som er fastsat i forhold til borgerens egenbetaling til det midlertidige ophold, vedkommendes boligdokument eller lejekontrakt.
- at betale for udgifter til eget ophold.
- at betale for eventuelle tilvalgte ydelser, der leveres af botilbuddet.

Hvis borgere ikke medvirker til og samarbejder om at fremme formålet med ophold i botilbuddet, kan det komme på tale, at vedkommende skal flytte til en anden bolig.

Borgeren har også nogle rettigheder. Vedkommende har ret til:

- at få sine rettigheder respekteret.
- at få tilbud om de ydelser, som fremgår af vedkommendes sagsafgørelse og handleplan.

- at vedkommendes personlige frihed og selvbestemmelse bliver respekteret, så længe vedkommendes handlinger ikke begrænser andres frihed og selvbestemmelse, jf. retssikkerheden.
- at den enkeltes støttepersoner møder vedkommende, og indgår i dialog med denne på en værdig og respektfuld måde.

12. Hvis borgeren vil klage

Borgeren kan klage over en afgørelse, som er truffet af Center for Handicap & Psykiatri. Klagefristen er 4 uger fra modtagelsen af afgørelsen.

Klagen sendes til:
Center for Handicap og Psykiatri
Torvegade 15
4200 Slagelse

Når klagen er modtaget, revurderes afgørelsen. Hvis afgørelsen fastholdes, videresender Center for Handicap og Psykiatri klagen til endelig afgørelse i Ankestyrelsen.

13. Opfølgning og tilsyn

Der følges løbende op på borgerens ophold i botilbuddet. Opfølgningen sker på statusmøder mellem vedkommende, dennes rådgiver og botilbuddet. Derudover føres der et årligt tilsyn af Socialtilsyn Øst med henblik på at sikre kvaliteten af tilbuddet. Kvalitetsstandard og ydelseskatalog revideres 1 gang om året.